

EL CAPITAL INDUSTRIAL ESTÀ PRENENT POSICIONS EN EL GRUP DELS SET GRANS BANCS

Blancaneus i els set grans bancaris

La banca espanyola, una vegada superada la crisi que ha patit al començament dels 80, i amb ella la tutela estricta de Banco de España, està entrant en una fase de renovació. Els nous capitals que estan entrant en l'accionariat bancari estan fent trontollar les estructures de poder existents fins ara.

Antoni Canís

Mentre l'operació d'absorció de Banesto per Banco de Bilbao sembla haver passat a millor vida —si no és que el govern espanyol la ressuscita, variant-ne esquemes— la resta dels set grans de la banca espanyola semblen més preocupats pels afers interns que per la possibilitat d'acabar entre les dents d'un altre banc. El fracàs de l'OPA del Bilbao ha donat seguretat

una crisi profunda que, d'una manera o altra, ha arribat a afectar tres dels set grans. Aquests tres bancs han viscut darrerament històries paral·leles, caracteritzades per l'enfrontament amb Banco de España per conservar la capacitat de decisió. En aquest moment, quan les dificultats econòmiques i de gestió semblen ja superades, Banco Central, Banesto i l'Hispano-Americano han entrat en una nova fase determinada pels canvis des de dins. Algunes fortunes industrials estan en-

han aconseguit modernitzar i dinamitzar el funcionament.

Escámez, l'incombustible

Alfonso Escámez, president de Banco Central, podria ser considerat avui l'home més poderós de la banca espanyola. Tant per situar-se al capdavant de la institució bancària més important de l'estat, com per haver aconseguit concentrar en les seves mans durant molt de temps la major part del poder dins el banc.

Escámez ha demostrat en els últims anys ser un sòlid escull contra el qual s'han estavellat, sense aconseguir pràcticament res, les autoritats monetàries de Banco de España. Importants deficiències en els resultats d'explotació del grup Central han motivat atacs de l'administració contra la figura d'Escámez, als quals el president del Central ha sabut contestar amb canvis estratègics que li han permès seguir mantenint les quotes de poder.

La propietat de Banco Central es troba dividida entre més de 300.000 petits accionistes. I el fet que últimament no hi hagi hagut cap accionista amb un paquet important d'accions, ha facilitat

Alfonso Escámez, president de Banco Central.

als que temien ser les víctimes d'una absorció bancària de les mateixes característiques i, de moment, ha parat els peus als que tenien ja preparada l'estratègia per seguir els passos de Banco de Bilbao.

La història en els últims anys de la banca espanyola ha estat marcada per

trant en la gran banca amb l'objectiu d'arribar al control d'aquestes entitats. De fet, aquest és avui l'únic camí per la renovació del conjunt de la indústria espanyola, o almenys, el que sembla comptar amb el beneplàcit tant del govern central com de les antigues cúpules bancàries en aquells bancs que no

Banco de Vizcaya ha sabut interpretar i seguir la política de Banco de España.

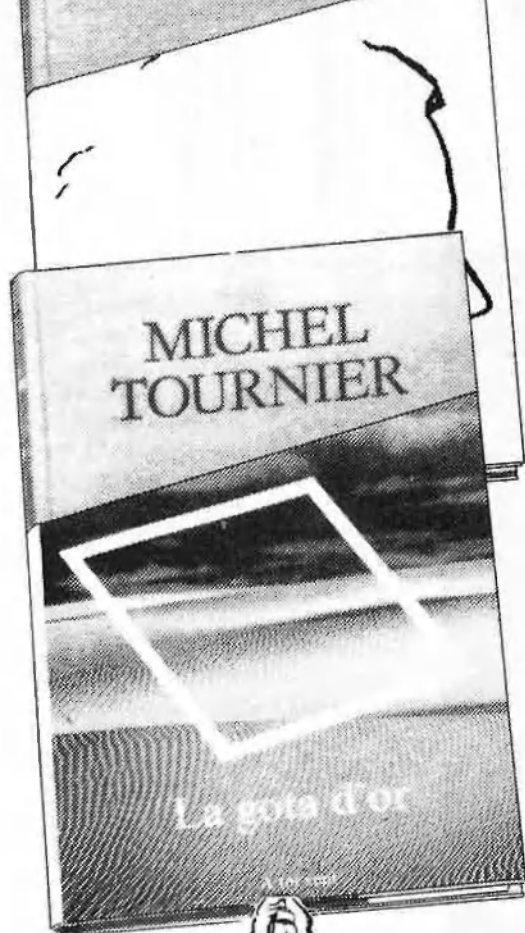
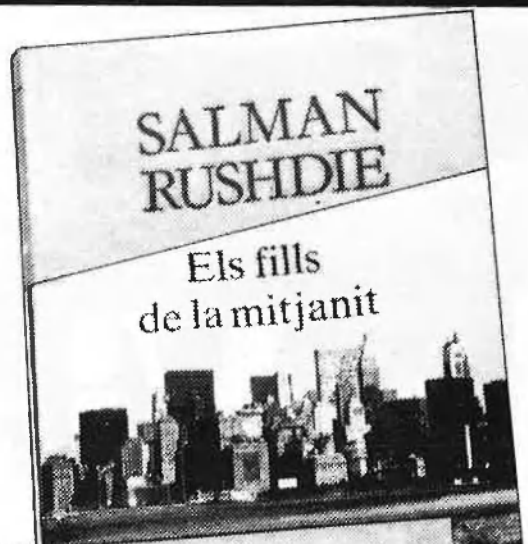
tat la concentració de poder en l'executiva que domina **Escámez**.

Però dins de la institució tampoc no han faltat pugnes pel poder, i **Escámez** ha hagut d'anar esquivant les envestides —una darrere l'altra. Una de les més sonades es va produir el 1985, quan **Ricardo Tejero Magro**, conseller director general del Central i màxim aspirant a succeir **Escámez**, va morir en un atemptat d'ETA. En aquell moment, l'aleshores vice-president, **Alfonso Fierro**, va suggerir a **Escámez** la necessitat de nomenar un conseller delegat amb poder real dins el banc. A **Escámez** no li va fer gaire gràcia que li discutissin un dels càrrecs que exercia i la suggerència ni va arribar-se a discutir.

Uns anys abans, la família **Fierro** havia arribat a controlar el 7 per cent del capital de Banco Central, i n'havia esdevingut el major accionista. Aquesta família havia situat **Alfonso Fierro Viana** en la vice-presidència del banc i **Ignacio Fierro**, germà de l'anterior, al consell. El 1985, però, el seu pes real dins el banc havia anat a la baixa. El paquet accionarial dels **Fierro** s'havia

NOVETATS

De venda
a les lliberies

A TOT VENT

Edicions Proa Diputació, 250. Tel. 302 71 18 - 08007 Barcelona

A TOT VENT

262

Els fills de la mitjanit

«Desperta sentiments d'entusiasme i plaer com pocs escriptors en són capaços.» (Publishers Weekly).
«Immens, essencial, absorbent... En tots els sentits un llibre fantàstic.» (Sunday Times).

A TOT VENT

260

Senilitat

Explica, amb una entranyable ironia, l'amor impossible del protagonista, que hi pensa massa i el practica poc.

A TOT VENT

259

La gota d'or

L'últim Tournier. Entre el desert i la metròpoli, el dret a la identitat.

anat venent a petites parts, fins a representar només l'1 per cent, per tal de donar liquiditat a les empreses del grup Fierro que estaven en dificultats.

El 1985 el deute dels Fierro amb el Central arribava als 4.000 milions de pessetes i les dificultats de gestió del grup augmentaven a marxes forçades. Després d'enfrontaments interns dins el consell del Central, Alfonso i Ignacio Fierro deixaven els seus càrrecs al Central. Escámez tornava a tenir la via lliure i el president del banc anunciava a la junta d'accionistes que cap accionista institucional no posseïa més d'una centèsima part del total de les accions de l'entitat.

Les autoritats monetàries van voler aprofitar aquella ocasió per col·locar com a màxim executiu de l'entitat José Ramón Álvarez Rendueles, ex-governador de Banco de Espana. Però Alfonso Escámez, una vegada més, va decidir eludir les pressions i nomenar Epifanio Ridruejo, home del Central tècnicament qualificat, en el lloc de conseller director general, i Luis Coronel de Palma com a vice-president.

Al novembre de l'any passat Banco Central venia el cinc per cent de les seves accions, un paquet que formava part de l'autocartera del banc, a la companyia suïssa GSM Securities Management AG. Darrera d'aquesta companyia, purament instrumental, apareix el Kuwait Investment Office (KIO), amb 3,4 milions d'accions a la

Banco Popular: acceptar la participació en la gestió, però no la mera especulació.

mà i una inversió de 14.000 milions de pessetes, convertit ara en el major accionista del Central. Els kuwaitians declaraven no estar de moment interessats a entrar en el consell d'administració i reforçaven la posició d'**Alfonso Escámez**, amb el compromís de no vendre les accions durant dos anys, sempre que no es modifiqués la cúpula del banc. El perill que aquest paquet accionarial anés a parar a certes mans que podrien utilitzar-lo per dominar la primera entitat financera del país, servia per a assegurar la supervivència d'**Escámez** per un període llarg de temps contra tota pressió de l'administració de l'estat.

Alfonso Escámez ha patit l'última

sotragada fa pocs dies. Mentre anunciava a València una ampliació de capital dirigida clarament a protegir l'entitat d'operacions d'absorció similars a l'endegada per Banco de Bilbao sobre Banesto, el tret li sonava per l'esquena. Construcciones y Contratas i KIO decidien crear una societat per controlar el 12,25 per cent del capital del Central. KIO aporta a la societat la participació del 5 per cent de les accions que té el Central i també el 2 per cent que posseeix Torras Hostench. I Construcciones y Contratas (Cycsa) hi posarà 16.600 milions de pessetes per pagar les accions de Banco Central que ja té compromeses. Els contractes de creació d'aquesta societat estableixen que serà Construcciones y Contratas l'encarregada de representar l'entitat.

Construcciones y Contratas té com a principals propietaris **Alberto Cortina** i **Alberto Alcocer**, coneguts també com els *Albertos*. Els cosins Cortina i Alcocer, a més d'estar casats amb les germanes **Esther** i **Alicia Kolpowitz**, comparteixen un ascens meteòric en el món dels negocis com a consellers delegats de Construcciones y Contratas. Un ascens que els converteix en una de les principals fortunes de l'estat en aquests moments.

Amb el desembarcament dels Albertos a Banco Central, l'enigma de qui designarà el successor d'**Alfonso Escámez** al front de l'entitat sembla resolt amb la benedició del Ministeri d'Economia. Però caldrà veure si el tàndem **Cortina-Alcocer** no es decideixen a fer valer el seu pes accionarial abans d'hora i posar a prova una vegada més la resistència d'**Escámez** a deixar el seient al Central.

Banesto: finalment, alguna cosa es mou

Mario Conde, l'home de moda si hem de tenir en compte la portada de

quasi tots els setmanaris, incloses les revistes del cor, és ara per ara, el gran triomfador en la batalla que ha emprès el Banesto per evitar ser absorbit pel Bilbao. El banc de major tradició a Espanya ha aprofitat l'enfrontament amb el Bilbao per traure's del damunt la tutela de Banco de Espana, que simbolitzava des de fa un any **López de Letona**, i apostar definitivament per una via autònoma que renovació, de la mà de **Mario Conde**.

Les famílies que de sempre han controlat l'Espanol de Crédito, els **Garnica**, **Gómez Acebo**, **Sáez de Montagut**,

Argüelles, etc., han preferit donar la presidència del banc a un infiltrat per via accionarial que no empassar-se l'home imposat per **Mariano Rubio**, governador de Banco de Espana.

Mario Conde i **Juan Abelló** són l'altra parella que en els últims anys ha pujat com l'escuma al panorama empresarial i financer de l'estat. La col·laboració entre **Conde** i **Abelló** comença fa deu anys, quan **Conde** accepta dirigir Laboratorios Abelló. La següent escala del viatge serà vendre's aquests laboratoris i desembarcar a Antibióticos, SA, amb el 14 per cent de les accions. Amb la compra del 50 per cent de Laboratorios Ibys, **Conde** i **Abelló** aconseguen la participació majoritària a Antibióticos, SA. En tres anys, aquesta empresa farmacèutica triplica la facturació. El 1986 **Conde** i **Abelló** venen Antibióticos a la multinacional

italiana Montedison per 58.000 milions de pessetes.

Fa sis mesos **Conde** i **Abelló** inicien el desembarcament a Banesto. Actualment són l'accionista majoritari, amb més del 8 per cent de les accions, una participació que podrien estar incrementant.

Banesto ha estat només parcialment sanejat en l'etapa de **José Maria Ló-**

Mariano Rubio, governador de Banco de España.

pez de Letona com a conseller-delegat i vice-president. En aquesta etapa Banesto ha venut diverses empreses per poder eixugar els seus deutes. Meliá va ser venut al grup Interpart, en mans de **Giancarlo Parretti**; Celulosas de Asturias, al grup britànic **BAT Industries**, i la participació del Banesto a **SEMSA**, a la japonesa **Yamaha**. Tot i això, Banesto conserva encara participacions superiors al 20 per cent del capital a més de setanta societats. Banco Español de Crédito és actualment el banc amb major volum d'inversió en empreses participades, amb més de 100.000 milions de pessetes invertits. A **Conde** i **Abelló** els queda ara la tasca d'imprimir el seu estil de gestió al Banesto i és d'esperar que decantin cap al sector industrial els principals esforços per ampliar la rendibilitat de la institució.

Hispano, el triomf de Mariano Rubio

El quart banc per volum d'actius a l'estat espanyol, Banco Hispano-Americano, tampoc no es queda sense tensions. El mes de setembre el director general de l'Hispano, **Benito Tamayo**, dimetia de manera irrevocable del

seu càrrec, segons algunes fonts, per incompatibilitat personal amb el president del banc, **Claudio Boada**.

Boada ha estat l'home encarregat de gestionar el grup Banco Hispano-Americano, fent front al forat existent en el Banco Urquijo-Unión, després de la dimissió de l'anterior president fa tres anys. Com no podria ser d'altra manera, el nom de **Mariano Rubio**, governador del Banco de España, ha estat també darrere de la gestió de **Boada**.

Els accionistes s'han negat a entendre per què s'havia de deixar de cobrar dividend per eixugar els deutes dels

jeccions de diners necessàries per reflotar l'Urquijo-Unión. Uns diners que han aportat tant l'Hispano-Americano com els altres bancs. Per a la gestió de la crisi, **Boada** ha comptat amb el suport de **José Maria Amusatogui**, ex-president de Campsa, amb **Benito Tamayo**, i amb l'ex-president del govern espanyol, **Leopoldo Calvo Sotelo**, en el consell d'administració. El sanejament del Banco Urquijo-Unión està ara substancialment enllestit i s'espera traure l'entitat en borsa l'any vinent.

Però a **Claudio Boada** segurament no se li han acabat les preocupacions. Hi ha qui assegura que el grup March

Carlos Solchaga, del Vizcaya a ministre d'Economia.

bancs Urquijo i Bankunió. I tampoc no han entès per què l'Hispano-Americano va comprar Banco Urquijo en tan lamentable situació econòmica com estava, si deu dels consellers de l'Hispano eren també consellers de l'Urquijo i devien saber la situació en què es trobava.

El ben cert és que va ser **Mariano Rubio** qui va obligar l'Hispano a quedar-se amb l'Urquijo, sota l'amenaça de demanar responsabilitats per la gestió d'aquest banc al seu consell d'administració i, per tant, als deu consellers que compartien seient a les dues entitats.

Els forats de l'Urquijo, més quantiosos del que s'esperava, van fer que l'anterior president, **Alejandro Albert**, abandonés l'Hispano. A **Claudio Boada**, ex-president de l'Instituto Nacional de Hidrocarburos, li ha tocat el paper d'home de Banco de España encarregat de subministrar al dictat les in-

—d'origen mallorquí, però avui amb presència internacional—, que ja posseeix el 2 per cent de l'Hispano, estaria interessat a fer-se amb el control del banc amb la compra d'importants paquets accionaris.

A l'espera de nous accionistes

En general, la història dels altres quatre grans en els últims anys ha estat molt més reposada, sobretot a causa d'una gestió més eficaç. **Sánchez Asiaín** dirigeix des de 1974 Banco de Bilbao, un banc dominat pels petits accionistes, i ha aconseguit convertir-lo en un model de gestió moderna. La gestió d'**Asiaín** ha fet possible que el Bilbao hagi arribat a comptar amb un grup industrial que és el segon dins la banca espanyola pel que fa al volum i el primer pel que fa a la rendibilitat.

Pedro de Toledo, actual president de

Banco de Vizcaya, ha compartit la gestió del banc des de 1976 amb l'anterior president, **Angel Galíndez**. Aquesta gestió ha aconseguit en tot moment adaptar-se a les necessitats del país. El Vizcaya ha estat possiblement el banc que millor ha interpretat la política i les directives de Banco de Espana en els últims anys. No debades, **Carlos Solchaga**, abans que ministre d'Economia, va estar al Vizcaya fitxat per **Pedro de Toledo**.

Parlar de Banco de Santander és parlar d'**Emilio Botín**. Aquest home de 84 anys va ser president del Santander durant 36 anys fins l'any passat que es va retirar. **Emilio Botín** fill ha estat l'encarregat de succeir-lo a la presidència del banc, fent evident, una vegada més, el caràcter familiar del sisè banc del *ranking* espanyol. **Emilio Botín** pare havia mostrat en diverses ocasions el caràcter que volia imprimir al seu banc; d'ell provenen les declaracions que «el millor temps que utilitza un banquer és el que dedica a visitar oficines i veure els directors i els clients a peu d'obra. Allà es pren el pols al negoci i s'impulsa el banc i la seva organització».

Emilio Botín és, a hores d'ara i des de fa molt temps, el banquer amb ma-

Mario Conde, vice-president del Banesto.

jor participació en el banc que dirigeix. Els **Botín** controlen quasi tres milions d'accions del Santander, que suposen més del quatre per cent del capital. I el consell d'administració del Santander podria tenir a les seves mans 4,5 milions d'accions, entre un total de 93 milions que es cotitzen en borsa.

Finalment, el setè banc espanyol, Banco Popular, que presideix **Luis Valls Taberner**, controla el 3,5 per cent del seu capital en les mans dels membres del consell d'administració i la sindicatura d'accionistes del banc, on dominen cinc famílies, amb l'1 per cent de les accions cadascuna, un total del 4,5 per cent. **Valls Taberner** ha estat últimament molt explícit. L'actual consell d'administració acceptarà l'entrada de nous accionistes importants, sempre que es comprometin a participar en la gestió, però no tolerarà els purament especuladors.

L'abaratiment de les cotitzacions en borsa de les accions de les entitats bancàries espanyoles després del crac, pot propiciar en els pròxims mesos l'entrada de nous accionistes que posin en dubte l'estructura de poder existent a les entitats financeres. Fins i tot els bancs més petits s'estan preparant per l'investida de nous inversors. □

últimes publicacions:

FRANCESC FONTANELLA

«El Desengany»

Adaptació d'Albert Rossich

Mínima de butxaca, 28

ALBERT MAS-GRIERA

«Escrit als estels»

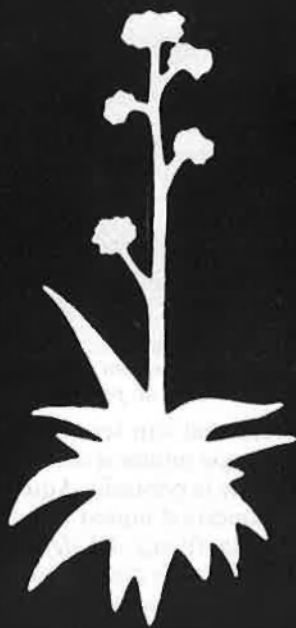
Mínima de butxaca, 29

IAN McEWAN

«Entre els llençols»

Traducció d'A. Ibarz i de J. Martí

Mínima de butxaca, 30

CARLES CASAJUANA

«Tap d'escopeta»

Mínima de butxaca, 31

AGENDA 1988

Maqueta i dibuixos
de Perico Pastor

d'aparició imminent:

EUGENI D'ORS

«La Vall de Josafat»

Edició i estudi per Josep Murgades

Obra catalana d'Eugeni d'Ors, XI

Quaderns Crema